

Raadsvoorstel voor de gezamenlijke raadsvergadering

Datum raadsvergadering : 2 oktober 2018

Zaaknummer Giessenlanden : 18-23693 - AW Raad.2018 - 00085

Zaaknummer Molenwaard : 0

Portefeuillehouder Giessenlanden : Wethouder J. (Jan) de Groot

Portefeuillehouder Molenwaard : Wethouder C.F. (Frank) Meerkerk

Onderwerp : Ontvlechting VTH-taken uit de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Gevraagd besluit

- A. De gemeenteraden van Giessenlanden en Molenwaard, ieder binnen de eigen bevoegdheid, besluiten:
- in te stemmen met de opdracht aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid om vanaf 1 januari 2019 de in bijlage 1 genoemde structurele taken uit te voeren, zijnde:
 1. taken t.b.v. vergunningen, toezicht en handhaving voor de Wabo;
 2. overige taken;
 - de kosten van deze nieuwe structurele taken ter waarde van € 341.440,00 op te nemen in de nog op te stellen begroting 2019 van de gemeente Molenlanden, waarvan € 42.240,00 gedekt wordt binnen de personeelsbegroting;
 - daarnaast jaarlijks voor een bedrag van minimaal € 60.000,00 opdrachten geven aan de omgevingsdienst, die worden gedekt uit op dat moment lopende projecten;
 - voor de uitloop van werkzaamheden uit 2018 in de nog op te stellen begroting 2019 van de gemeente Molenlanden een incidenteel budget van € 220.000,00 op te nemen.
- B. De gemeenteraad van Giessenlanden besluit om voor de ontvlechting van de VTH-taken een incidenteel budget beschikbaar te stellen van € 580.578,00 en dit te dekken uit de Algemene Reserve.

Inleiding

Aanleiding

In de raadsvergadering van december 2017 is besloten om de VTH-taken (vergunning, toezicht en handhaving) per 1 januari 2019 zelf uit te voeren en in te stemmen met het voornemen van het college om de raamovereenkomst per diezelfde datum op te zeggen. Daarbij is aangekondigd dat samen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid wordt onderzocht of de frictiekosten verminderd kunnen worden. Dit moest leiden tot een voorstel aan de raad voor het beschikbaar stellen van een budget voor de afkoopsom.

Belang

Een overdracht van taken die tegemoet komt aan het belang van zowel de gemeente als de omgevingsdienst. Daarbij hoort onder meer het voorkomen van het betalen van een hoge afkoopsom zonder tegenprestatie.

Centrale vraag

Op welke manier kan het beste invulling worden gegeven aan de ontvlechting en overdracht van VTH-taken en wat zijn daarvan de financiële gevolgen en de effecten op de dienstverlening?

Bestaand beleid, kaders en eerdere besluiten

Het kader wordt gevormd door het raadsbesluit van december 2017 en de wettelijke regeling van de afkoopsom binnen de omgevingsdienst.

Betrokkenheid derden en maatschappelijk draagvlak

Argumentatie

In goed overleg tussen gemeente en omgevingsdienst is gezocht naar een oplossing die zowel voor de gemeente als voor de omgevingsdienst positief uitpakt. De omgevingsdienst heeft te maken met het uittreden van Vijfheerenlanden en de verminderde afname van Giessenlanden met als gevolg een capaciteitsoverschot. De gemeente heeft ook belang bij een goed functionerende omgevingsdienst waarin de gemeente voor met name de milieutaken blijft participeren.

Het resultaat van de zoektocht is dat de afkoopsom aanzienlijk lager uitkomt dan de € 2.301.000 uit het raadsvoorstel van december 2017. De afkoopsom komt nu uit op een bedrag van € 580.578,00. Dat bedrag kan nog verder afnemen indien op de binnenkort vrijkomende vacatures binnen de gemeente Molenlanden nog medewerkers van de omgevingsdienst geplaatst worden. Tegenover de lagere afkoopsom staat een (minimaal) 3-jaarlijkse exploitatielast van € 299.200,00 per jaar voor de uitvoering van nieuwe structurele taken en een éénmalige betaling van € 220.000,00 voor het realiseren van een warme overdracht van taken per 1 januari 2019. Onderstaand wordt dit nader toegelicht.

Het bovenstaande resultaat is bereikt door middel van een zoektocht langs de volgende lijnen:

1. benutten van het wettelijk kader dat mogelijkheden biedt tot een verlaging van de afkoopsom;
2. het onderbrengen van (nieuwe) structurele taken bij de Omgevingsdienst, waardoor de gemeente 'werk' krijgt als tegenprestatie voor hetgeen toch al betaald moet worden;
3. de overdracht van personeel van de Omgevingsdienst naar de gemeente.

Ad 1: Wettelijk kader

Op basis van de GR en de bijdrageverordening van Omgevingsdienst ZHZ geldt de volgende regeling:

- De basis is een afkoopsom van ten minste drie maal de jaaromzet
- Een vermindering van dit bedrag vindt plaats doordat gemeenten ieder jaar de jaaromzet met 2,5% mogen verminderen zonder frictiekosten
- Verder wordt een korting berekend van 10% op de afkoopsom vanwege de flexibele formatie die de Omgevingsdienst kan verminderen

Ad 2: (nieuwe) taken

Er is op basis van onze visie 'zelf doen, tenzij ...' nog eens gekeken op welke terreinen de Omgevingsdienst (nieuwe) taken voor de gemeente kan uitvoeren die de kwaliteit van de dienstverlening verhogen. De taakoverdracht van de VTH-taken van de omgevingsdienst naar de gemeente blijft hiermee in stand evenals de beoogde werkwijze volgens de nieuwe visie op dienstverlening. Er is echter gezocht naar kansen op nieuwe terreinen en een verfijning van het voorstel van december 2017. Dit heeft geleid tot de overdracht van een aantal hieronder toegelichte taken. De kosten van deze (nieuwe) taken worden gedurende 3 jaar in mindering gebracht op de afkoopsom. In de bijlage treft u hiervan een opsomming aan.

2A. Integraal toezicht bij bedrijven en instellingen

Het gaat hier om het integraal toezicht op de onderdelen milieu, brandveilig gebruik en bestaande bouw bij bedrijven. De omgevingsdienst heeft hiervoor in samenwerking met de veiligheidsregio het integraal risicogericht afwegingskader Wabo-toezicht ontwikkeld. Dit heeft als voordeel voor bedrijven dat er één contactpersoon is en het toezicht door diverse instanties in één keer integraal wordt uitgevoerd. Dit verhoogt de kwaliteit van de dienstverlening aan bedrijven en is efficiënt.

Deze taak had Giessenlanden al uitbesteed aan de Omgevingsdienst, Molenwaard niet. In het raadsvoorstel van december 2017 is deze uitbesteede taak van Giessenlanden (en het bijbehorende budget) geschrapt. Nu wordt voorgesteld om deze taak voor heel Molenlanden alsnog voor minimaal 3 jaar bij de Omgevingsdienst af te nemen. De kosten hiervan bedragen € 281.600 per jaar. Na 3 jaar kan de gemeente op basis van een evaluatie besluiten of deze dienstverlening ook in de daaropvolgende jaren wordt afgenomen. In feite betekent dit dat we voor het bedrag dat we toch al moesten betalen (afkoopsom) werk krijgen dat past binnen de visie van de gemeente, het 'gemak bieden' aan bedrijven en instellingen en een verhoging van de integrale kwaliteit en veiligheid.

2B. Projectmatige taken

Naast de afspraken over de VTH-taken zijn ook mogelijkheden verkend op andere terreinen. Dit heeft geleid tot de intentie om jaarlijks een bedrag van € 60.000,00 bij de omgevingsdienst te besteden gedurende (minimaal) 3 jaar voor werkzaamheden die we anders zelf moeten uitvoeren of bij andere organisaties inhuren. Door deze capaciteit 'in te huren' bij onze eigen Omgevingsdienst in plaats van elders werkt het mee in de verlaging van de frictiekosten en verwachten we dat op een goede manier invulling gegeven kan worden aan de taken en de vraag naar expertise. Het kan hierbij gaan om incidentele activiteiten, zoals ondersteuning bij het opstellen van een omgevingsvisie of -plan, duurzaamheidsactiviteiten, het implementeren van nieuwe wetgeving e.d. De invulling van dit bedrag kan jaarlijks verschillen. Dekking moet dan plaatsvinden uit bestaande (project)budgetten.

2C. Detachering

Verder is afgesproken dat de omgevingsdienst een medewerker bij de gemeente detacheert met het juiste profiel en expertise op het gebied van milieu in relatie tot ruimtelijke ordening. Deze detachering voor 0,4 fte kan gedekt worden binnen de personeelsbegroting (€ 42.240,00).

2D. Specialistisch werk VTH-taken en overige taken

Met name taken die een specifiek specialisme vragen en niet frequent voorkomen worden in dit voorstel neergelegd bij de omgevingsdienst. Het gaat hierbij om een bedrag van € 17.600,00.

Ad 3: Personeel

Bij de overname van personeel van de Omgevingsdienst wordt de afkoopsom met 3 jaarsalarissen verminderd. Hiervoor is een sociaal beleidskader opgesteld. Kern hiervan is dat, nadat de VTH-vacatures bij de gemeente intern zijn opengesteld en niet tot een benoeming hebben geleid, deze vacatures eerst aan de omgevingsdienst worden voorgelegd. De tot nu toe openstaande vacatures hebben geleid tot de overstap van 1 medewerker van de omgevingsdienst naar de gemeente. Indien er nog medewerkers van de omgevingsdienst gebruik maken van een overstap naar aanleiding van binnenkort opengestelde vacatures dan zal de afkoopsom verder neerwaarts worden bijgesteld. Wij zullen dit dan in de eindejaarswijziging van de gemeente Giessenlanden meenemen.

Verschillen van uittreding

In de raadsvergadering van december is gevraagd of er verschillen zijn voor de frictiekosten tussen een 'gewone' uittreding en een uittreding ten gevolge van een herindeling. Er is toen toegezegd om dit uit te zoeken. In deze casus is echter geen sprake van uittreding, maar van de vermindering van het aan de omgevingsdienst gemandateerde takenpakket. Daarop is de Bijdrageverordening ZHZ van toepassing. De reden van uittreding maakt hierbij geen verschil.

Wijze van overdracht VTH-taken

Gekozen is voor een warme overdracht per 1 januari 2019. Dit betekent dat de omgevingsdienst alle nieuwe aanvragen, toezichttaken en handhavingsverzoeken van Giessenlanden tot 1 januari oppakt volgens het beleid van die gemeente. Doorlopende zaken worden in het eerste kwartaal van 2019 nog door de omgevingsdienst opgepakt, nieuwe zaken door de gemeente Molenlanden. Vanaf 1 april 2019 handelt de gemeente in principe ook de doorlopende zaken af. Door dit zo af te spreken kan de gemeente Molenlanden op 1 januari goed voorbereid en op uniforme wijze starten met de afhandeling van de aanvragen,

toezicht en handhaving. De uren die de omgevingsdienst in het eerste kwartaal van 2019 maakt worden vergoed. Dit wordt geschat op een incidenteel bedrag van € 220.000,00.

Financiële consequenties

In het raadsvoorstel van 11 december werd nog gesproken van een afkoopsom van maximaal € 2.301.000,00. Door middel van de bovenstaande maatregelen wordt deze nu (voorlopig) vastgesteld op € 580.578,00. Indien er nog personeel overstapt van de omgevingsdienst naar de gemeente kan dit bedrag nog dalen. Naast de afkoopsom moet aan de omgevingsdienst een incidenteel bedrag worden betaald van € 220.000,00 voor de warme overdracht van de VTH-taken. De afkoopsom kan gedekt worden uit de Algemene Reserve van de gemeente Giessenlanden. Het incidentele bedrag voor de warme overdracht wordt opgenomen in de begroting 2019 van de gemeente Molenlanden.

In de begroting 2019 van de gemeente Molenlanden zullen, na een positief besluit van uw raad, ook de structurele kosten van de nieuwe taken worden opgenomen. Deze bedragen € 341.440,00. Hiervan wordt € 42.240,00 gedekt binnen de personeelsbegroting. Daarnaast wordt jaarlijks voor een bedrag van minimaal € 60.000,00 opdrachten geven aan de omgevingsdienst, die worden gedekt uit op dat moment lopende projecten.

Vervolgproces

De Omgevingsdienst besluit over de afkoopsom in haar vergadering van het AB van 22 november. Beide voorstellen (omgevingsdienst en gemeente) zijn op elkaar afgestemd. Vervolgens worden de besluiten nader uitgewerkt in het jaarplan van de omgevingsdienst dat afgestemd wordt met de gemeente. Op basis van de werkelijk bestede uren wordt achteraf afgerekend.

Communicatie

Het voorstel is voor advies voorgelegd aan de Bijzondere ondernemingsraad. Deze heeft hierop een positief advies gegeven.

Bijlagen:

- Overzicht nieuwe taken die de omgevingsdienst gaat uitvoeren voor de gemeente Molenlanden
- Overzicht frictiekosten indien 1 fte aan personeel overgaat van OZHZ naar de gemeente